

عنوان مقاله:

تحلیل مضمونی اخبار خوارج عصر امویان (۴۱-۱۳۲) در منابع تاریخی اصحاب حدیث

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ نگری و تاریخ نگاری، دوره 31، شماره 28 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

محمد حسین کاظمی - دانشجوی دکتری تاریخ اسلام دانشگاه باقرالعلوم(ع)، قم، ایران

زهرا روح الهی امیری - استادیار گروه تاریخ و تمدن دانشگاه باقرالعلوم(ع)، قم، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر با درک ارزشمندی میراث تاریخی اصحاب حدیث و اثرگذاری آن در ذهن مخاطبان این آثار در موضوع خوارج عصر اموی و با هدف کشف شبکه مضمونی موجود در این متون و برای رسیدن به الگویی که توضیح دهنده منطق کلی و شاکله آن ها باشد، تلاش می کند تا به سوال «اصحاب حدیث در ثبت اخبار خوارج چه مضامینی را به مخاطبان ارائه می کنند؟» پاسخ دهد. برای یافتن این پاسخ ابتدا به مطالعه میراث تاریخی اصحاب حدیث در این زمینه پرداخته شد و از میان آثار موجود، تاریخ خلیفه بن خیاط (ابن خیاط ۲۴۰ق)، بقایای کتاب المعرفه و التاريخ (فسوی ۲۷۷ق)، تاریخ الامم و الملوك (طبری ۳۱۰ق)، المنتظم فی تاریخ الامم و الملوك، (ابن جوزی ۵۹۷ق) انتخاب شد و داده های مرتبط با اخبار خوارج از میان آنان استخراج و سپس با روش تحلیل مضمون و اجرای مراحل مختلف آن، داده ها تحلیل و مضامین نهفته در منابع منتخب کشف شد که چهار مضمون فراگیر خوارج جریانی سیاسی- مذهبی و عملگرا، تهدیدات دائمی خوارج برای حکومت، سرکوب خوارج با هزینه های هنگفت و اسلامی بودن سرکوب خوارج یافت شد که این مضامین با توجه به رویکرد اصحاب حدیث به خلافت، در راستای مشروعیت بخشی به رفتار امویان در قبال سرکوب خوارج است.

کلمات کلیدی:

اصحاب حدیث، خوارج، امویان، تحلیل مضمون، تاریخ نگاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1615311>

